O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI VAZIRLIGI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SAMARQAND DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

Ro‘yxatga olindi:
№ BD 79
2025-yil “29 avgust

“KASDIOLA YMAN”
Samarqand davlat pedagogika
instituti
Sh.Sh.Negmatova

ONA TILI O‘QITISH METODIKASI FANINING O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	100000 - Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110000 – Ta’lim
Ta’lim yo‘nalishi:	60111400 –O‘zbek tili va adabiyoti ta’lim yo‘nalishi

SAMARQAND – 2025

Fan/mavzu kodi	O‘quv yili	Semestr	Kreditlar
OTO‘M309	2025-2026	5,6	9

Fan/mavzu turi	Ta’lim tili	Haftadagi dars soatlari
Majburiy	O‘zbek/rus	5/4

1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)	Mustaqil ta’lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Ona tilini o‘qitish metodikasi	120 (60/60)	150 (90/60)	270

2. I. Fanning mazmuni

Fanni o‘qitishdan maqsad – talabalarni Ona tilini o‘qitish metodikasining nazariy masalalari (tushunchalar, nazariyalar va ularning isboti, sohaning amaliy masalalarini yechish usullari va boshqalar) bilan tanishtirish, fan doirasida o‘rganiladigan asosiymasalalarning mazmun-mundarijasini belgilash, ona tili didaktikasi va metodikasi haqida ma’lumot berish hamda ona tilini o‘quv predmeti sifatida qanday o‘qitish kerakligiga oid kasbiy kompetentlikni shakllantirishdan iborat. Ayni paytda u talabalarni shu sohada mantiqiy fikrlashga, ilmiy xulosa chiqarishga, ona tilini o‘qitish metodikasining nazariy va amaliy muammolarini hal etish ko‘nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi

Fanni o‘qitishning vazifasi – talabalarni ona tilini o‘qitish nazariyasi va amaliyotiga oid bilim berish, nazariy bilimlarini amaliyotda qo‘llay bilishga o‘rgatish va pirovardida ularni amaliy tilshunoslik, mantiq, pedagogika, psixologiya, fiziologiya sohalari bilan munosabatlarini bilish, fanlararo integratsiyaga asoslangan til ta’limini tashkil qilish va o‘qitishga oid ona tili ta’limi jarayoniga tayyorlashdan iborat.

II. Nazariy qism (ma’ruza mashg‘ulotlari)

I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-MODUL. Ona tilini o‘qitishning umumiy masalalari

Ona tili ta’limi jarayonini tashkil etishning huquqiy-me’yoriy asoslari. Ona tilini o‘qitish metodikasi mustaqil fan sifatida. Fanning maqsadi, vazifalari.

“Ona tilini o‘qitish metodikasi”ning tekshirish (ilmiy-tadqiqot) metodlari, boshqa fanlar bilan aloqasi

Fanning asosiy tadqiqot metodlari, fanning tilshunoslik yo’nalishidagi sohalar bilan aloqadorligi. Fanning tarix, etnografiya, adabiyotshunoslik, jamiyatshunoslik, madaniyatshunoslik

Ona tilini o‘qitishdagi yondashuvlar. Ona tilini o‘qitish metodlari. Ona tilidan ta’lim turlari

An’anaviy va noan’anaviy darslar

Til ta’limida innovatsion pedagogik va axborot- kommunikatsiya texnologiyalari

Ona tili fani bo‘yicha uzluksiz ta’limning Davlat ta’lim standartlari va o‘quv dasturlari mazmuni. Kompetensiyaga yo‘naltirilgan ona tili o‘quv dasturi

O‘quvchilarda xalqaro baholash turlariga doir bilim va tajribalar

Ona tili va adabiyot o‘qituvchisiga qo‘yiladigan talablar

Ona tili o‘qituvchisi faoliyatida qo‘llaniladigan hujjatlar. Darsdan tashqari ishlarni

tashkil qilish metodikasi

Fonetikani o‘qitishning maqsadi, vazifalari va metodlari

2-MODUL. Punktuatsiya o‘qitish metodikasi

Leksikologiya o’qitish metodikasi. Maktab darsliklarida lug’atlar bilan ishlash

Morfologiya o’qitish metodikasi

Sintaksis o’qitish metodikasi

Nutq uslublari ustida ishlash metodikasi

O‘quvchilarning og‘zaki, yozma va bog‘lanishli nutqini o‘stirish mazmuni

Yozma ishlarni tashkil etish metodikasi: Diktant va uning turlari. Diktantga qo‘yiladigan talablar. Bayon va uning turlari. Bayon yozish usullari. Bayonni baholash mezonlari

Insho va uning turlari. Insho yozishga oid ko‘nikma va malakalarni shakllantirish yo‘llari. Insho o‘tkazish texnologiyasi Yozma ishlarda xatolar ustida ishlash metodikasi

O‘quvchilar bilimini nazorat qilish va baholash usullari. O‘quvchilar bilimini nazorat qilishda qo‘llaniladigan yozma ish turlari. Test, testlarning turlari, tashkil qilish texnologiyasi. Baholash mezonlari

Ona tili ta’limida darsdan tashqari mashg’ulotlarni tashkil qilish metodikasi

III. Amaliy mashg‘ulotlar bo’yicha ko‘rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg‘ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Ona tilini o‘qitishning tarixiy taraqqiyoti va ilmiy-tadqiqot metodlari
2. Ona tilini o‘qitish metodikasi fanining boshqa fanlar bilan aloqadorligi. Ona tili o‘qituvchisi va unga qo‘yiladigan kasbiy talablar
3. O‘quvchilarda kompetensiyalarni shakllantirish. Ona tilini o‘qitish metodlari
4. An’anaviy va noan’anaviy darslar. Ta’limiy va nazorat darslari
5. O‘quvchilarning o‘qib va tinglab tushunish malakasini shakllantirish
6. O‘quvchilarning og‘zaki va yozma nutq malakasini shakllantirish
7. Til ta’limida innovatsion pedagogik va AK texnologiyalari
8. Ona tili fani bo‘yicha uzluksiz ta’limning Davlat ta’lim standarti mazmuni. Kompetensiyaga yo‘naltirilgan ona tili o‘quv dasturi
9. Ona tili o‘quv dasturida berilgan fan (predmet)ga oid kompetensiyalar
10. Darslik va unga qo‘yiladigan talablar. Ona tili o‘qituvchisi faoliyatida qo‘llaniladigan hujjatlar. Darsdan tashqari ishlarni tashkil qilish
11. Fonetikani o‘qitishning grafika, orfoepiya va orfografiya bo‘limlari bilan uzviy bog‘liqligi
12. So‘z, uning lug‘aviy ma’nosi, ma’no ko‘chish yo‘llari ustida ishlash usullari
13. So‘zlarning shakl va ma’no munosabatiga ko‘ra turlarini o‘qitish orqali o‘quvchilar nutqini o‘stirish metodikasi
14. Frazeologik birliklar o‘quvchilar nutqini o‘stiruvchi vosita sifatida
15. So‘z tarkibi: asos va qo‘shimchalar, qo‘shimchalarning turlarini o‘qitish metodikasi
16. Mustaqil so‘zlarni o‘qitishning o‘ziga xos xususiyatlari
17. Yordamchi so‘z turkumlarini o‘qitish
18. Modal, undov va taqlid so‘zlarni o‘qitishda qo‘llaniladigan
19. metod va usullar

	20. So‘z birikmasining bog‘lanish usullari ustida ishlash 21. Gapning asosiy belgilari, ifoda maqsadi va tuzilishiga ko‘ra turlarini o‘qitishga innovatsion yondashuv 22. Sintaksisning punktuatsiya bo‘limi bilan uzviy bog‘liqligi 23. Sodda gap va gap bo‘laklari ustida ishlash o‘qitish metodikasi 24. Qo‘shma gap turlarini o‘rgatish usullari 25. Ta’lim bosqichlarida matn va uning turlarini o‘rgatish 26. Ona tilini o‘qitish metodikasi tarixini aks ettiruvchi xronologik jadval hamda o‘rganilgan materiallar asosida tezis tayyorlash 27. 5-sinflarda so‘z boyligini oshirishga qaratilgan o‘yin texnologiyalarini ishlab chiqish 28. “Undov va taqlid so‘zlar. Qo‘shma so‘zlarning tuzilishi. Qo‘shma so‘zlar imlosi”ga oid grammatik jadvallar tayyorlash 29. Tovush orttirilishi, almashishi va tushib qolishi, tutuq belgisining ishlatilishiga oid videodars tayyorlash 30. “Eskirgan so‘zlarning tarixiy asarlarda qo‘llanilishi hamda o‘zlashma so‘zlar” mavzusi uchun tarqatma materiallar tayyorlash 31. “Terminlar. Ilmiy terminlar. Kasbiy terminlar” mavzulari uchun didaktik materiallar tayyorlash 32. 6-sinflar uchun “O‘zbek alifbosi va imlo qoidalari” mavzusiga oid videorolik tayyorlash 33. 6-sinflar uchun “Matn va mavzu. Matnning turlari”ga oid videodars tayyorlash 34. Ona tilini o‘qitish metodikasi tarixini aks ettiruvchi xronologik jadval hamda o‘rganilgan materiallar asosida tezis tayyorlash 35. 5-sinflarda so‘z boyligini oshirishga qaratilgan o‘yin texnologiyalarini ishlab chiqish 36. Til o‘qitishda zamonaviy yondashuvlar va ularni tatbiq qilish usullari 37. 2 - MODUL. Punktuatsiya o‘qitish metodikasi Punktuatsiya o‘qitishning o‘ziga xosligi. Punktuatsion xatolarning tiplari 38. Tinish belgilarining qo‘llanishi ustida ishlash usullari 39. Nutq uslublari: so‘zlashuv, rasmiy, ilmiy, publitsistik va badiiy uslublar 40. Nutq uslublarining o‘ziga xos jihatlari va uni o‘qitishda integrativ yondashuv 41. Nutq uslublarini o‘qitish orqali o‘quvchilarda muloqot madaniyatini shakllantirish metodikasi 42. Til sathlarini o‘rganishda og‘zaki, yozma va bog‘lanishli nutqni o‘stirish usullari 43. Yozma ishlarni tashkil etish metodikasi: fanning predmeti, maqsadi va vazifalari. Yozma ishlarni tanlash tamoyillari. DTSda yozma ishlarga qo‘yiladigan umumiy talablar 44. Ona tili ta’limida diktantning o‘rni. Ta’limiy: ta’kidiy, izohli, erkin, saylanma, ijodiy, lug‘at diktantlar 45. Nazorat diktantlari. Diktant o‘tkazish texnologiyasi. Nazorat diktantlarini baholash mezonlari 46. Bayon va uning turlari: ta’limiy va nazorat. Ijodiy, tavsifiy, muhokama bayonning xususiyatlari 47. Bayon yozish usullari. Bayonni baholash mezonlari 48. Insho va uning turlari 49. Imloviy xatolar va uni bartaraf etish yo‘llari. Ishoraviy xatolar ustida ishlash. Uslubiy xatolar ustida ishlash. Mantiqiy xatolar va uni bartaraf etish usullari 50. Yozma ishlarda xatolar ustida ishlash metodikasi 51. Yozma ishlar tahlilida qo‘llaniladigan innovatsion texnologiyalar 52. Yozma ish darslarini loyihalashtirish 53. O‘quvchilar bilimini nazorat qilish va baholash usullari. O‘quvchilar bilimini nazorat qilishda qo‘llanadigan yozma ish turlari 54. Test, testlarning turlari, tashkil qilish texnologiyasi

55. Gapning ifoda maqsadi. Mumtoz matn va lug‘atlar bilan ishlashga oid didaktik materiallar tayyorlash
56. 8-sinfda “Insho turlari. Adabiy, ilmiy va erkin mavzulardagi insholar” mavzusi uchun material to‘plash
57. “Insho rejasi. Sodda va murakkab ko‘rinishdagi rejalar” mavzusiuchun rejalar bankini yaratish
58. 9-sinfda nutq o‘stirishga qaratilgan mashq va topshiriqlar ishlab chiqish
59. 10-11-sinflarda nutq madaniyatini shakllantirishga qaratilgan mashq va topshiriqlar ishlab chiqish
60. Akademik litseylar uchun til sathlarini amaliy egallashga qaratilgan multimedia mahsulotlari tayyorlash
61. Ona tili darslarida fanlararo integratsiyani ta’minlash imkoniyatlari
62. 10-11-sinflarda nutq madaniyatini shakllantirishga qaratilgan mashq va topshiriqlar ishlab chiqish
63. 6-sinf Ona tili darslarini tashkil qilish mazmuni, usul va vositalari
64. 7-sinf Ona tili darslarini tashkil qilish mazmuni, usul va vositalari
65. 8-sinf Ona tili darslarini tashkil qilish mazmuni, usul va vositalari
66. 9-sinf Ona tili darslarining mazmuni, grammatik savodxonlikni oshirish usullari
67. 10-sinf Ona tili darslarida tilning ifoda imkoniyatlarini egallash malakasini shakllantirish usullari
68. 11-sinf Ona tili hamda o‘rta maxsus ta’limda Hozirgi o‘zbek adabiy tili tilning ifoda imkoniyatlarini egallash malakasini shakllantirish usullari
69. Ona tili fanidan sinfdan tashqari ishlarni tashkil qilish usullari
70. O‘quvchilarni xalqaro baholash dasturlari (PISA)ga tayyorlash metodikasi
71. O‘quvchilarda turli uslubdagi matnlarni yaratish ko‘nikmasini shakllantirish va nazorat qilish mezonlari

Amaliy mashg‘ulotlarda mavzularga oid amaliy topshiriqlar bajarish, jadval va diagrammalar to‘ldirish, atlas va yozuvsiz xaritada amaliy topshiriqlar bajarish, masalalar yechish, amaliy kuzatish, o‘lchash, meteorologik asboblar bilan ishlash amallari bajariladi.

IV. Mustaqil ta’lim va mustaqil ishlar

Auditoriyadan tashqari vaqtda bajariladigan mustaqil ishlar quyidagi turlarda amalga oshirilishi tavsiya etiladi:

- Mavzuni og‘zaki bayon qilish;
- 4 javobli test savoli tayyorlash;
- yozma savol tayyorlash;
- Taqdimot tayyorlash;
- Referat tayyorlash;
- rasmli topshiriq tuzish;
- Ma’lumotlarni jadval ko’rinishida ifodalash;
- Yozuvsiz xarita bilan ishlash;
- Videorolik tayyorlash;
- Ko‘rgazmali qurol tayyorlash;
- Bir soatlik dars ishanma tayyorlash;
- Krassvord tuzish;
- Xorijiy adabiyotlardan ma’lumotlarni to'plash, tarjima qilish va tahlil qilish;
- Ha, yo‘q javobli test tuzish;
- Audio dars tayyorlash;
- Internet ma’lumotlarini to‘plash va tahlil qilish;
- Adabiyotlar ro‘yxatini tuzish;

Mustaqil ta’lim uchun tavsiya etiladigan mavzulari:

1. Ona tili o‘qitishning me’yoriy-huquqiy asoslari bilan tanishish
2. O‘zbek tilidan darslik va o‘quv qo‘llanmalarining boblari va mavzularini o‘rganish
3. Ta’lim bosqichlari ona tili fani bo‘yicha DTSlarni o‘rganish
4. Ona tili darslarida AKTdan foydalanish imkoniyatlari
5. O‘qitish metodlari bo‘yicha materiallar tayyorlash
6. Ona tili ta’limida rivojlangan xorijiy davlatlar tajribasi
7. Ona tili fanini o‘qitishda axborot texnologiyalaridan foydalanish pedagogik mahoratini oshirish omili yekanligi
8. Ta’limiy va nazorat darslari uchun dars ishlanmasi tayyorlash
9. O‘qitish metodlari bo‘yicha materiallar tayyorlash
10. O‘quvchilarning o‘qib, eshitib tushunish, og‘zaki va yozma nutq malakasini shakllantirishga oid tezis tayyorlash
11. Ona tilidan tarqatma materiallardan foydalanishning ahamiyati
12. Til sathlarini o‘qitishga oid didaktik materiallarning o‘rni
13. Nutq tovushlarini o‘qitishga noan’anaviy yondashuv
14. So‘z birikmasi sintaksisini o‘qitish usullari
15. So‘zlarning shakl va ma’no munosabatiga ko‘ra turlarini o‘qitishda garmmatik jadvallarning o‘rni
16. O‘quvchilarning frazeologik birliklardan foydalanish ko‘nikmalarini shakllantirish
17. So‘z yasash usullarini o‘qitishga oid mashq va topshiriqlarning mazmuni
18. Maktabda yordamchi so‘zlarni o‘qitish
19. O‘quvchilarni sintaksis bo‘limi bilan amaliy tanishtirish
20. Ta’lim bosqichlarida matn va uning turlarini o‘rgatish
21. Punktuatsiya o‘qitish metodikasiga doir manbalar bilan tanishish va o‘quv topshiriqlari ustida ishlash
22. Nutq uslublari ustida ishlash metodikasiga doir manbalar bilan tanishish va o‘quv topshiriqlari ustida ishlash
23. Til sathlarini o‘rganishda og‘zaki, yozma va bog‘lanishli nutqni o‘stirish usullari ustida ishlash
24. Ona tili ta’limida diktantning o‘rni. Ta’limiy diktantlar: ta’kidiy, izohli, erkin, saylanma, ijodiy, lug‘at v.h.k. ustida ishlash
25. Nazorat diktantlari. Diktant o‘tkazish texnologiyasi. Nazorat diktantlarini baholash mezonlari
26. Bayon va uning turlari: ta’limiy va nazorat. Ijodiy, tavsifiy, muhokama bayonning xususiyatlari
27. Bayon yozish usullari. Bayonni baholash mezonlari.
28. Insho va uning turlari
29. Yozma ishlarni tashkil yetishda uchraydigan asosiy xatolar. Imloviy xatolar va uni bartaraf yetish yollari. Ishoraviy xatolar ustida ishlash. Uslubiy xatolar ustida ishlash. Mantiqiy xatolar va uni bartaraf etish usullari
30. Yozma ishlar tahlilida qo‘llanadigan innovatsion texnologiyalar
31. O‘quvchilar bilimini nazorat qilish va baholash usullari. O‘quvchilar bilimini nazorat qilishda qo‘llanadigan yozma ish turlari.
32. Test, testlarning turlari, tashkil qilish texnologiyasi

3.	**V. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** **Talaba bilish kerak:** • ona tili ta'limi jarayonini tashkil etishning huquqiy-me'yoriy asoslari; ona tilini o'qitish tarixi, rivojlanishi, fanning ob'ekti va sub'ekti; "Ona tilini o'qitish metodikasi"ning tekshirish (ilmiy- tadqiqot) metodlari, boshqa fanlar bilan aloqasi; ona tilini o'qitishga doir yondashuv va tamoyillar; ona tilini o'qitish metodlari; ona tilidan dars turlari va unda qo'llanadigan innovatsion texnologiyalar; til bo'limlarini o'qitishdagi o'ziga xos yondashuvlar haqidagi **bilimlarga** ega bo'lish **(bilim);** • – ona tili darslarini loyihalashtirish va tashkil etish, ona tili ta'limi mazmuni, bu fanlarni o'qitishda uning qismlari, boblariga xos xususiyatlarini tahlil qila olish, ona tili ta'limida an'anaviy va noan'anaviy dars shakllarini qo'llash, o'quvchilarning o'qush-bilish faoliyatini faollashtirishga qaratilgan dars usullaridan foydalanish ***(ko'nikma)***. • – o'quv ishlarini loyihalashtirish; darsdan tashqari mashg'ulotlarni aniq va maqsadli tashkil yeta olish; o'z shaxsiy va kasbiy axborot maydonini loyihalashtirish **malakalariga ega bo'lishi lozim *(malaka)***
4.	**VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** • *Ma'ruzalar; interfaol, keys stadi, munozara* • *Konseptual jadval* • *diologik yondoshuv* • *SWOT tahlili* • *Wenn diagrammasi* • *Bliz so`rov* • *nilufar guli* • *baliq skleti* • *kim chaqqon* • *blis so`rov* • *blis test va boshqalar*
5.	**VII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va amaliy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish, ijod qilish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha amaliy ishni topshirish.
6.	**VIII. Asosiy adabiyotlar** 1. To'xliev B., Shamsiyeva M., Ziyodova T. O'zbek tili o'qitish metodikasi T.: O'zbekiston Milliy kutubxonasi. 2010. 2. G'ulomov A., Qodirov M. Ona tilini o'qitish metodikasiT: Fan va texnologiyalar, 2012. 3. Roziqov O.v.b. Ona tili didaktikasi T: Yangi asr avlodi nashriyoti, 2005. 4. Mirzayev I.K. va boshqalar Ona tili o'qitish metodikasi Toshkent, 2023 5. Qosimova K., Matchonov S., G'ulomova X., Yo'ldosheva Sh., Sariyev Sh. Ona tili o'qitish metodikasi Yoshkent: "Nosir" nashriyoti, 2009IX. **Qo'shimcha adabiyotlar** 1. Xolmanova Z., Yusupova T.:O'zbek tilini o'qitish metodikasi (Afg'oniston fuqarolarini o'qitish ta'lim markazi tinglovchilari uchun o'quv qo'llanma). – T.: "Navoiy universiteti" nashriyot-matbaa uyi, 2019. 2. Mavlonova K.M. Ona tili darslarida badiiy matnning til xususiyatlarini integratsiyalash asosida o'rganish metodikasi. Monografiya. –Toshkent: Mashhur-press, 2016. – 252 b.

3. Mahmudov N., Nurmonov A., Sobirov A., Qodirov V., Jo‘raboeva Z. Ona tili: Umumta’lim maktablarining 5-sinfi uchun darslik /To‘ldirilgan 4-nashri. –T.: Ma’naviyat, 2015. – 224 b.
4. Mahmudov N., Nurmonov A., Sobirov A., Nabieva D. Ona tili: Umumta’lim maktablarining 6-sinfi uchun. – T.: Tasvir, 2017. – 208 b.
5. Mahmudov N. va boshq. Ona tili: Umumta’lim maktablarining 7- sinfi uchun darslik / To‘ldirilgan va qayta ishlangan 3-nashr. – T.: Ma’naviyat, 2017. – 160 b.
6. Qodirov M. va.b. Ona tili. Umumiy o‘rta ta’lim maktablarining 8- sinfi uchun darslik. – T.:Cho‘lpon nomidagi NMIU, 2019. – 144 b.
7. Mahmudov N., Nurmonov A., Sobirov A. Ona tili. Umumiy o‘rta ta’lim maktablarining 9-sinfi uchun darslik. – T.: Tasvir, 2010. – 128 b.
8. Mengliev B.v.b. Ona tili. – T.: O‘qituvchi, 2020. – 96 b.
9. Mahmudov N.v.b. Ona tili. O‘rta ta’lim muassasalarining 11-sinfi va kasb-hunar ta’limi muassasalari o‘quvchilari uchun darslik. – T.:O‘zbekiston Milliy ensiklopediyasi, 2018. – 112 b.

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTINING FARMONI

10. O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha harakatlar strategiyasi to‘g‘risida. (O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami, 2017 y., 6-son, 70-modda)
11. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 - yil 6 – noyabrdagi “O‘zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta’lim - tarbiya va ilm - fan sohalarini rivojlantirish chora tadbirlari to‘g‘risida” gi PF - 6108 - son farmoni.
12. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta’limi tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”gi farmoni. 2019 yil 29 aprel.

Axborot manbaalari

13. http://www.edu.uz–O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi sayti.
14. http:www.uzedu.uz – O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta’limi vazirligi sayti.
15. http://www.gov.uz– O‘zbekiston Respublikasi xukumati portali.
16. www.pedagog.uz
17. www.apkpro.ru/content/view
18. http://uza.uz/oz/documents/alisher-navoiy-nomidagi-toshkent-davlat-zbek tili-va-adabiye-13-05-2016
19. http://navoiy-uni.uz/uz-l/content/ozbek-tili-va-adabiyoti-boyicha-malakali-mutaxassislar-tayyorlashning-yangicha-tamoyillari
20. http://ziyonet.uz/ru
https://www.uzedu.uz/ru/tatil-pajtida-bilim-olis-ucun-aratilgan-resurslar
21. https://tilvaadabiyot.uz/
22. https://xt.uzedu.uz/Account/Login

7. Fan dasturi Samarqand davlat pedagogika instituti o‘quv-uslubiy kengashining 2025-yil “___” _____ ____-son bayonnomasi bilan ma’qullangan

8. **Fan/modul uchun mas’ullar va dastur mualliflari:**

O.N.Anorqulova – Samarqand davlat pedagogika instituti O‘zbek tili va adabiyoti kafedrasi v.b. dotsenti.

9.	**Taqrizchilar:** **M.B.Abdiyev** – SamDU O'zbek tili va adabiyoti o`qitish metodikasi kafedrasi professori, filologiya fanlari doktori (tashqi) **Z.N.Pardayev** – Samarqand davlat pedagogika instituti O'zbek tili va adabiyoti kafedrasi dotsenti

Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi tomonidan 2025-yil uchun tasdiqlangan xalqaro e'tirof etilgan tashkilotlarning (Quacquarelli Symonds World University Rankings, Times Nigher Education, Academic Ranking of World Universities) reytingida 94 o'rinni egallagan Moskva davlat universitetning pedagogika fakulteti Umumiy boshlang'ich ta'lim yo'nalishi ("Rus tili o'qitish metodikasi") dasturi tahlil qilinib ushbu asosda fan dastur ishlab chiqildi. https://www.mgpu.ru/wp-content/uploads/2020/11/MDK.01.02-Russkij-yazyk-s-metodikoj-prepodavaniya.pdf

Fan dastur Tillar fakultetining 2025-yil 23-maydagi 10.1-sonli farmoyish bilan tuzulgan ishchi guruh tomonidan ma'qullangan.

Tuzuvchi: **O.N.Anorqulova**

Kafedra mudiri: **I.H.Yoqubov**

Fakultet dekani: **I.B.Utayeva**

O'quv-ishlar bo'yicha prorektor: **N.H.Musulmonov**

O'zbekiston-Finlandiya pedagogika instituti
"Biologiya va geografiya" kafedrasi assistenti D.D.Juraxujayev tomonidan tayyorlangan "Umumiy Yer bilimi" o'quv fan dasturiga

TAQRIZ

Umumiy Yer bilimi geografiya fanlar tizimining ajralmas bir qismi bo'lib, Yer sharining eng ustki murakkab tuzilishga ega bo'lgan qatlami hisoblangan geografik qobiq tabiatini, tuzilishini, rivojlanish qonuniyatlarini o'rganadi. Talabalar ushbu fanni o'rganishlari orqali geografik qobiq-litosfera, gidrosfera, atmosfera va biosferalarning uzoq vaqt davom etgan o'zaro ta'siri va o'zaro uzviy aloqalarining hosilasi

ekanligini bilib oladilar. Geografik qobiq Yerning yaxlit qonuniy takomillashgan qobig'i bo'lib, Umumiy Yer bilimining o'rganish obyekti hisoblanadi.

Umumiy Yer bilimining o'rganish orqali talabalar o'z o'lkasi O'zbekiston misolida geografik qobiq unsurlarida tabiiy va antropogen omillar ta'sirida sodir bo'ladigan jarayonlarni hamda geografik qobiq komponentlarining tabiiy muvozanatini saqlab, qayta tiklab, boshqarib borish mumkinligi haqida bilimga ega bo'ladilar

Mazkur fan boshqa fanlar bilan bog'liq bo'lgan ta'lim jarayonida muhim ahamiyatga ega fan hisoblanadi. Ushbu fan dasturi Davlat ta'lim standartlari bo'yicha ta'lim mazmuni, ya'ni fanning maqsad va vazifalari, ma'ruza mashg4ulotlari mavzulari va ularning qisqacha mazmuni, amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar, mustaqil ta'lim mazmuni, fan o'qitilishining natijalari, ya'ni talabalarda shakllanadigan kompetensiya, ta'lim texnologiyalari va metodlari, talabalaming kreditlami olishlari uchun qo'yiladigan talablar, foydalangan adabiyotlar ro'yxati kabi qismlami o'z ichiga oladi.

Dasturda fanining boshqa mutaxassislik fanlar bilan aloqadorligi faktlar asosida bayon etilgan.

Shuningdek, mazkur dasturni tuzishda yetakchi olimlar tomonidan nashr etilgan zamonaviy o'quv adabiyotlari asos qilib olingan. Umumiy Yer bilimi fanining fundamental asoslariga asosiy urg'u berilgan bo'lib, har bir mavzu bo'yicha yetarlicha ma'lumotlarni yoritishga e'tibor qaratilgan.

Ma'ruza, amaliy hamda mustaqil ta'lim topshiriqlari uchun mavzular mazmuni va shakli bajarish uchun talablar batafsil yoritilgan. Yuqoridagilarni inobatga olgan holda ushbu o'quv dasturini foydalanishga tavsiya etaman.

O'zbekiston-Finlandiya pedagogika instituti Biologiya va geografiya kafedrasi mudiri: **dots. F.A.Xamroyeva**

TABIIY FANLAR FAKULTETI